

МИХАЙЛО БУЖИНСЬКИЙ

**ЗАБОРОНА ТВОРУ СКОВОРОДИ: „БРАНЬ АРХИСТРАТИГА
МИХАЙЛА С САТАНОЮ“.**

В Історичному Архіві при Полтавському Окр. Арх'ові (фонд 1-ої полтавської хлоп'ячої гімназії) я знайшов наказ міністра народньої освіти (від 31 грудня 1853 року) на ім'я київського генерал-губернатора з пропозицією вилучити з продажу видання твору Г. С. Сковороди „Брань архистратига Михайла с сатаною“.

Документ цей цікавий не тільки тому, що він характеризує відношення цензури до цього твору Сковороди, а також і тим, що видання цього твору окремою книжкою, як можна думати—в Києві, до останнього часу не було відомо: ні в одному бібліографічному покажчику творів Сковороди, в тому числі й в покажчику, що його подав академик Д. І. Багалій у праці „Г. С. Сковорода, український мандрований філософ“, 1926 р., ДВУ, цього видання не зазначено.

Наводжу копію цього документу:

МИНИСТЕРСТВО
НАРОДНАГО ПРОСВѢЩЕНІЯ

Канцелярія Міністра.

31 Декабря 1853 г.

№ 2587.

Господину Исправляющему
должность Киевскаго Военнаго
Подольскаго и Волынскаго Ге-
нераль - Губернатора, Управля-
ющему Киевскимъ Учебнымъ
Округомъ.

О книгахъ „Библейско - Био-
графическій словарь“ и
„Брань Архистратига Миха-
ила съ сатаною“.

Въ неофициальной части №№ 11 и 12 Киевскихъ Губернскихъ Вѣдомостей текущаго года помѣщены были объявленія о продающихся въ книжныхъ магазинахъ Степана Липкова, въ Киевѣ, книгахъ, между которыми значатся: Библейско-Биографическій словарь Яцкевича и Благовѣщенскаго и Брань Архистратига Михаила съ сатаною.

По заключенію Святѣйшаго Синода о сихъ книгахъ, послѣдовало въ 20-й день сего Декабря ВЫСОЧАЙШЕЕ повелѣніе: а) объявленій о продажѣ сихъ книгъ впредь не допускать и б) книжку: Брань Архистратига Михаила съ сатаною вовсе изъять изъ продажи.

Увѣдомляя Ваше Сіятельство о сей МОНАРШЕЙ волѣ, для 1-го пункта оной къ надлежащему наблюденію по цензурѣ ввѣреннаго Вамъ, Милостивый Государю, Округа, имѣю честь присовокупить, что сіе ВЫСОЧАЙШЕЕ повелѣніе сообщено и Министру Внутреннихъ дѣлъ, для изыятія изъ продажи брошюры Брань Архистратига Михаила съ сатаною.

Подлинное подписали:

Товарищъ Министра Народнаго Просвѣщенія *А. Норовъ.*

Управляющій канцелярією *А. Берте.*